Heinrich von Kleist

KASIA Z HEILBRONNU
czyli PRÓBA OGNIA

Das Kätchen von Heilbronn
oder die Feuerprobe

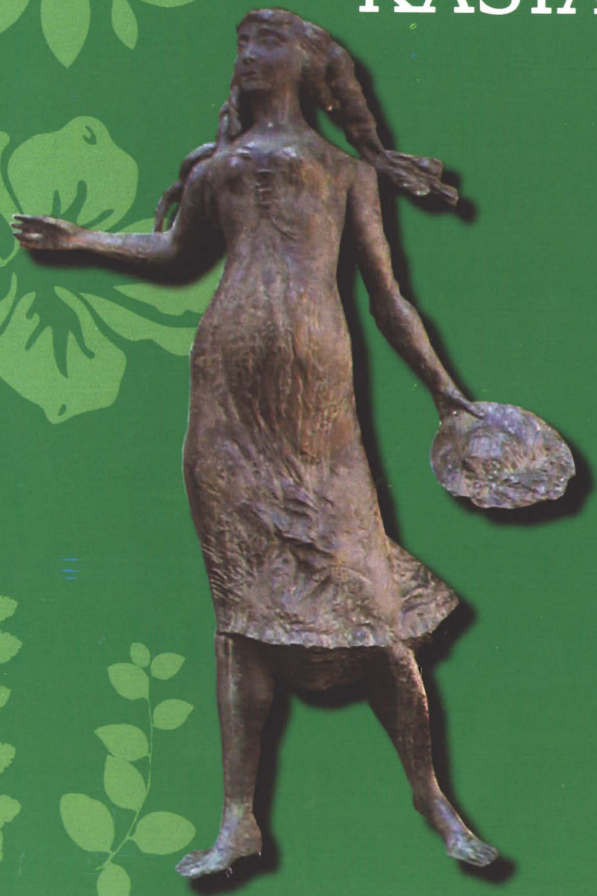

PRZEKŁAD/Polnische Übertragung:
Jacek St. Buras

REŻYSERIA/Regie:
Jan Tomaszewicz, Cezary Żołyński

Kasia z Heilbronnu, czyli próba ognia" Heinricha von Kleista to jedno z najważniejszych dzieł niemieckiego romantyzmu; historyczny dramat rycerski opowiadający o ofiarnej, bezgranicznej miłości.

Heinrich von Kleist (1777–1811) – dramaturg, publicysta i poeta; wybitny przedstawiciel romantyzmu w dramacie europejskim i współtwórca nowoczesnej noweli psychologicznej. Oficer armii pruskiej; studiował m.in. matematykę, fizykę i łacinę na Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, gdzie się urodził. Autor takich dramatów jak: „Rozbity dzban" („Der zerbrochene Krug"), „Kasia z Heilbronnu" („Das Käthchen von Heilbronn"), „Książę Homburgu" („Prinz Friedrich von Homburg"). W wieku 34 lat, razem ze swoją przyjaciółką, śmiertelnie chorą Henriettą Vogel, zaplanował i popełnił samobójstwo nad jeziorem Wannsee w pobliżu Berlina.

Pisana w latach 1807–08 „Kasia z Heilbronnu" miała trudną drogę do publiczności, ponieważ spotkała się z druzgocącą krytyką Goethego, który uznał sztukę za „zadziwiającą mieszaninę sensu i bezsensu". Polska prapremiera „Kasi z Heilbronnu" w nowoczesnym przekładzie Jacka St. Burasa odbyła się w 1994 na nowo otwartej Scenie na Świebodzkim we Wrocławiu. W spektaklu Jerzego Jarockiego tytułową rolę zagrała Kinga Preis, wtedy jeszcze studentka PWST. Był to jeden z najbardziej spektakularnych debiutów aktorskich całej dekady.

W 2001 roku „Kasia z Heilbronnu" miała premierę w Teatrze im. J. Osterwy w Gorzowie Wlkp. Spektakl wyreżyserował Ryszard Major a w rolę Kasi wcieliła się Marzena Wieczorek i Joanna Rossa.

Po siedmiu latach „Kasia..." powróciła na scenę gorzowskiego teatru w zupełnie innej wersji. Idea przygotowania nowego spektaklu powstała dzięki współpracy Teatru im. J. Osterwy ze Słubickim Miejskim Ośrodkiem Kultury i Theater des Lachnes z Frankfurtu nad Odrą. W 2008 roku Słubice obchodzą dziesięciolecie współpracy z miastem partnerskim Heilbronn. Właśnie z okazji tego jubileuszu przygotowano polsko–niemiecki spektakl o zakochanej dziewczynie, która jest symbolem Heilbronnu.

Sztuka została również pokazana podczas 11 Polsko–Niemieckiego Festiwalu Teatralnego UNITHEA 2008.

Kasia z Heilbronnu" jest magiczną opowieścią o sile czystego, szczerego uczucia. Istotna część dramatu Kleista rozgrywa się we śnie, a losy bohaterów w dużej mierze zależą od przypadku lub osobistej interwencji anioła zesłanego na ziemię.

Theobald, płatnerz z Heilbronnu, pozywa przed sąd kapturowy Fryderyka Wettera hrabiego vom Strahl, oskarżając go o uwiedzenie nieletniej córki za pomocą czarów. Kasia ujrzała hrabiego po raz pierwszy, gdy zjawił się w warsztacie Teobalda, prosząc o umocowanie zbroi. Dziewczyna padła wtedy hrabiemu do stóp a po jego odjeździe, przez sześć tygodni leżała w gorączce. Zostawiła ojca, dom rodzinny, majątek i narzeczonego, aby krok w krok podążać za swoim ukochanym, który nie rozumie uczucia, jakim darzy go Kasia i ją odtrąca.

Okazuje się, że Kasia i Fryderyk spotkali się wcześniej we śnie, który śnili jednocześnie w noc sylwestrową. Anioł przepowiedział im, że spotkają się ponownie na jawie i na zawsze zwiążą swe losy: Kasia poślubi pięknego rycerza, a hrabia – cesarską córkę. Kasia od razu rozpoznaje tego, który jest jej przeznaczony. Fryderyk nawet nie przeczuwa, że córka płatnerza może być ukochaną z jego snu i odpędza Kasię od siebie. Na drodze miłości staje również demoniczna Kunegunda von Thurneck, która pragnie poślubić hrabiego vom Strahl. Kunegunda próbuje pozbyć się Kasi, ponieważ dziewczyna przypadkiem odkryła jej głęboko skrywaną tajemnicę...

Spektakl został zrealizowany w konwencji commedia dell'arte. Lekko, z dystansem i przymrużeniem oka, reżyserzy Jan Tomaszewicz i Cezary Żołyński, opowiadają historię pełną niespodziewanych zwrotów akcji, gagów i burleskowych trików. Wykorzystanie masek i charakterystycznego dla konwencji dell'arte sposobu gry aktorskiej podkreśla misternie skonstruowaną intrygę, która bardziej przypomina klasyczną komedię omyłek niż dramat romantyczny. Rzeczywistość miesza się ze snem, a cnota z podłością... W spektaklu występują również bohaterowie ze snu, którzy często mylą swoje miejsce i pojawiają się w nieodpowiednim momencie. Zresztą – skąd tak naprawdę wiadomo, co jest snem, a co jawą? Śnimy czy jesteśmy postaciami z czyjegoś snu?

Może wszystko jest snem?

Heinrich von Kleist

KASIA Z HEILBRONNU
czyli PRÓBA OGNIA

Das Kätchen von Heilbronn, oder die Feuerprobe

PRZEKŁAD/Polnische Übertragung: **Jacek St. Buras**

REŻYSERIA/Regie: **Jan Tomaszewicz, Cezary Żołyński**

DRAMATURGIA/Dramaturgie: **Iwona Kusiak**

OPRACOWANIE WERSJI NIEMIECKIEJ/Deutsche Textfassung: **Wiesława Korenkiewicz**

MUZYKA/Musik: **Tomasz Pilarski**

SCENOGRAFIA/Bühne:**Tomasz Stefański**

INSPICJENT-SUFLER/Inspizientin-Souffleuse: **Iwona Hauba**

KASIA Z HEILBRONNU
Joanna Rossa

HRABIA VOM STRAHL
Krzysztof Tuchalski

KASIA Z HEILBRONNU
Sabine Christiane Dotzer

HRABIA VOM STRAHL
Björn Langhans

KUNEGUNDA VON THURNECK/ SĘDZIA
Bogumiła Jędrzejczyk

GOTTSCHALK/ ANIOŁ/MNICH
Jan Mierzyński

TEOBALD
Cezary Żołyński

BRYGIDA/ SĘDZIA
Bożena Pomykała

CESARZ/ SĘDZIA
Edyta Milczarek

PREMIERA / Premiere: 6 **czerwiec 2008 / Juni 2008**

Das Käthchen von Heilbronn oder die Feuerprobe“ von Heinrich von Kleist gehört zu den wichtigsten deutschsprachigen Werken der Romantik. Es ist ein historisches Ritterdrama, das von einer leidenschaftlichen Liebe erzählt.

Heinrich von Kleist (1777–1811) war Dramatiker, Publizist und Lyriker, der zu den bedeutendsten Vertretern der Romantik und des europäischen Dramas gehört. Er schuf zugleich die moderne psychologische Novelle. Er war Offizier in der preußischen Armee. Er studierte u.a. Mathematik, Physik und Latein an der Viadrina–Universität in Frankfurt an der Oder, wo er zur Welt kam. Er schrieb u.a. folgende Dramen: „Der zerbrochene Krug“, „Das Käthchen von Heilbronn“ und „Prinz von Friedrich von Homburg“. Im Alter von 34 Jahren beging er zusammen mit seiner unheilbar kranken Freundin Henriette Vogel einen zuvor geplanten Selbstmord am Wannsee bei Berlin.

Das in den Jahren 1807–08 niedergeschriebene Drama „Das Käthchen von Heilbronn“ hatte einen langen Weg zum Publikum gemacht. Das Stück wurde von Goethe als „eine komische Mischung von Sinn und Unsinn“ niedergeschmettert.

Die polnische Uraufführung von „Das Käthchen von Heilbronn“ in einer aktuellen Übersetzung von Jacek St. Buras fand im Jahre 1994 auf der neu eröffneten Bühne „Scena na Świebodzkim“ in Wrocław statt. Im Theaterstück in der Regie von Jerzy Jarocki spielte die Hauprolle Kinga Preis damals noch Studentin, die ein erfolgreiches Debüt gab.

Im Jahre 2001 wurde das Stück in der Regie von Ryszard Major in Gorzów Wlkp. am Juliusz–Osterwa– Theater uraufgeführt. Die Rolle von Käthe spielten Marzena Wieczorek und Joanna Rossa.

Nach sieben Jahren können wir wieder Käthe auf der Theaterbühne in einer neuen Interpretation sehen. Die Idee wurde im Juliusz– Osterwa– Theater in der Zusammenarbeit mit dem Kulturzentrum in Słubice und mit dem Theater des Lachens in Frankfurt an der Oder geboren. Die Stadt Słubice feiert im Jahre 2008 den 10. Jahrestag der Zusammenarbeit mit der Partnerstadt Heilbronn. Das war der Anlass für die Vorbereitung eines deutsch– polnischen Theaterstückes über Käthe, die zu einem Symbol von Heilbronn geworden ist.

Das Stück wurde während des 11. deutsch– polnischen Theaterfestivals „Unithea 2008“ mit einem Preis ausgezeichnet.

Das Käthchen von Heilbronn“ ist eine magische Erzählung über wahre Gefühle. Der größte Teil des Dramas spielt im Traum und die Schicksale der Protagonisten sind vom Zufall und vom Eingriff des Engels, der auf die Erde geschickt wurde, abhängig.

Theobald der Waffenschmied aus Heilbronn klagt vor dem Femegericht den Grafen vom Strahl an, seine minderjährige Tochter Katharine mit Hilfe der Magie entführt zu haben. Katherine lernte den Grafen in Theobalds Schmiede kennen, als er seinen Harnisch hatte richten lassen. Das Mädchen fiel dem Grafen zu Füßen und nachdem er weggefahren war, lag sie mit hohem Fieber im Bett. Sie verließ den Vater, das Familienhaus und den Verlobten, um ihrem Geliebten zu folgen., der ihre Gefühle nicht verstand und sie zurückweisen ließ.

Es stellt sich jedoch heraus, dass Katherine und Friedrich sich schon früher in einem Traum begegnet sind, den sie gleichzeitig in einer Silvesternacht geträumt haben und der Engel hat ihnen geweissagt, dass sie sich in der Wirklichkeit treffen und das sich ihre Schicksale verbinden werden. Katherine wird den schönen Ritter und der Graf die Tochter des Kaisers heiraten. Katherine erkennt sofort den Mann, der für sie bestimmt ist. Friedrich ahnt nicht, dass die Tochter des Waffenschmiedes seine Liebe aus dem Traum ist und lehnt sie ab. Auf dem Wege steht die dämonenhafte Kunigunde von Thurneck, die den Grafen von Strahl heiraten möchte. Kunigunde versucht Katherine in den Tod zu schicken, weil das Mädchen zufällig das verborgene Geheimnis entdeckte.

Die Vorstellung wurde als Commedia dell´Arte vorbereitet. Zwei Regisseure Jan Tomaszewicz und Cezary Żołyński erzählen aus der Distanz und mit Augenzwinkern eine Geschichte, die viele Handlungswenden, Gags und possenhafte Tricks beinhaltet. Die Verwendung der Masken und das charakteristische Spielen der Rollen betonen die meisterhaft konzipierte Intrige, die sich auf die klassische Komödie der Irrtümer und nicht an das romantische Drama stützt. Die Wirklichkeit ist mit den Träumen und die Tugend mit der Gemeinheit verflochten. In der Theateraufführung treten die Helden der Träume auf, die oft irrtümlich in einem falschen Moment erscheinen. Übrigens, kann man immer den Traum von der Wirklichkeit unterscheiden? Träumen wir selbst oder sind wir Helden eines Traumes einer anderen Person?

Vielleicht ist alles nur ein Traum ...

TŁUMACZENIE/ Übersetzung : **Sławomir Szenwald**

słubicki miejski ośrodek kultury

TEATR im. J. OSTERWY

TEATR

im. J. OSTERWY w GORZOWIE WLKP.

THEATER DES LACHENS FRANKFURT (ODER)

Dyrektor naczelny i artystyczny: **Jan Tomaszewicz**, Kierownik literacki: **Iwona Kusiak**, Główna księgowa: **Anna Jankowska** Księgowość: **Anna Chęcińska**, **Janina Kłujszo**, **Anna Kaczałko**, Sekretariat teatru: **Bożena Frühauf**, Biuro Obsługi Widzów: **Lidia Tyborska** (kierownik), **Zofia Bobrowska**, **Grażyna Komorowska Marcin Słowiński**, Kierownik techniczny: **Piotr Steblin-Kamiński** Brygadier sceny: **Ryszard Jarek** Maszyniści sceny: **Jan Pelikan**, **Artur Mazurkiewicz**, **Wojciech Mikitynowicz** Pracownia plastyczna: **Janusz Janiak**, **Wojciech Janczewski** Pracownia elektryczna: **Piotr Szyszka** (kierownik), **Barbara Mazurkiewicz**, **Bogdan Giżycki** Pracownia akustyczna: **Wojciech Bandkowski** (kierownik), **Jan Szołomicki** Pracownia krawiecka: **Anna Żurawska** (kierownik), **Marzanna Gajda**, **Czesław Pomiotło** Pracownia perukarsko–fryzjerska: **Alfreda Nowak** (kierownik), **Ewa Łuczak** Pracownia stolarska: **Ireneusz Ługowski** (kierownik), **Paweł Czetowicz** Rekwizytorka: **Irena Jasińska** Garderobiana: **Maria Murawska** Kierownik magazynów: **Krystyna Zienkiewicz** Kierowca-zaopatrzeniowiec: **Leszek Andrzejewski** Specjalista bhp, p-poż i oc: **Krzysztof Szczepanek** Dział gospodarczy: **Wanda Klupczyńska** (kierownik), **Robert Adamiec**, **Alina Berkowska**, **Wanda Baszkiewicz**, **Wioletta Sudol**, **Anna Martyniuk** Bileterki: **Anna Franciszkowska**, **Anna Gronostaj**, Szatniarka: **Elżbieta Golicz**, **Jadwiga Drzażdżyńska-Kaleta**

W repertuarze: „Balladyna", „Babcia", „Stolik na pięć osób", „Bez seksu, proszę", „Dziady. Zbliżenia", „Skąpiec", „Brat naszego Boga"; **Teatr Letni – Scena Kameralna:** „Czekaj", „Pokojówki", „Ach, ten Marcel!...", „Trzy razy Piaf"; **dla dzieci:** „Pinokio", „Nowe przygody Tygrysa Pietrka", „Koziołek Matołek", „Ten obcy", „Przygody Tomka Sawyera", „Lucie i Karl-Heinz", „Dziwaczek", „Chłopcy z Placu Broni"

Aktorzy: Beata Chorążykiewicz, Bogumiła Jędrzejczyk, Teresa Lisowska-Gałła, Anna Łaniewska, Edyta Milczarek, Anna Karolina Miłkowska, Bożena Perłowska, Kamila Pietrzak, Bożena Pomykała, Joanna Rossa, Marzena Wieczorek, Michał Anioł, Paweł Caban, Przemysław Kapsa, Krzysztof Kolba, Jan Mierzyński, Artur Nełkowski, Leszek Perłowski, Krzysztof Tuchalski, Cezary Żołyński, Iwona Hauba (inspicjent-sufler)

BIURO OBSŁUGI WIDZÓW prowadzi sprzedaż i rezerwację biletów indywidualnych i zbiorowych, oferuje organizację uroczystości, akademii, koncertów, itp. Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 16.00, na dwie godziny przed rozpoczęciem przedstawienia. **Telefon 095 728 99 39 i 095 728 99 40, e-mail: bow@teatr-gorzow.pl**

Wydawca: Teatr im. J. Osterwy w Gorzowie Wlkp. **Redakcja programu:** Iwona Kusiak **Foto:** Sławomir Sajkowski, **Skład:** Paweł Marchwiński, tel. kom. 0 511 997 611 **Druk:** Aksel Druk Sp. z o.o.